

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacramentis, Mille Sexcenti Errores, Vaniloqvia, Et Cavillationes

Miletus, Vitus

Mogvntiae, 1593

VD16 M 5205

Avdiamvs Vero Et Addamus etiam Antitheses Kemnitij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30094

Millesexcenti Errores,

nicandus, nulla verò post Missam pro illo residua reliqua que sit hostia? an denuò dicenda Missa? In Missa siquidem, non apud infirmos, antiquitus particulas pro infirmis fuisse consecratas ipsi fatentur? Sicut ergo etiamnum fit apud Pontificios, ut particulae aliquae in Missa pro infirmis, siue tunc, siue quacumq; alia hora occurrentibus, consecrentur, & asseruentur, ita tunc quoq; factum esse minimè est dubium. Et si morem alium veteres obseruassent, alium posteritati post se reliquissent, cum tamen aliam Ecclesia nec acceperit, nec tradiderit.

631. Ex omnibus iis, quæ commemorata sunt, certum, indubium & manifestum esse, Asseruationem Pontificiam, nec apud veteres quidem, fuisse in usu. *Kemm.* Egregiè sane: Omnium propemodum veterum testimonia, quæ produxit, id habent & testantur, quod particulae non tam priuatim, quàm publicè asseruatae, nec tantùm ad infirmos, sed etiam ad hospites, peregrinos, & heremitas transmissæ, in sacriariis, cistulis, & oratoriis diligenter custoditæ, à pueris absumptæ, vel corruptionis alicuius periculo interueniente fuerint combustæ, Et tamen ex omnibus istis (ait) certum, indubium & manifestum esse, Eucharistiam non fuisse asseruatam apud veteres? An deliramus? vel cæci planè sumus?

632. Ex omnibus iis, quæ commemorata sunt, non euinci, Sacramentum extra usum veram habere rationem Sacramenti. At cæcis nec Solem quidem splendescere persuaderi potest, num idè non splendet? atqui sanè clarius est illud, quàm solem lucere.

*AUDIAMVS VERO ET ADDA-
mus etiam Antitheses Kemnityj.*

633. Veterum causas asseruatae apud eos Eucharistiae modernos non habere Pontificios. *Kemnit.* Vide quàm sit verum, quod iam iam dixerat, certum & manifestum esse, apud veteres asseruationem non fuisse in usu, ut eam ipsam iam ex antithesi asseruati-

asseruationi Pontificiæ opponat? An causas habuerunt, & non habuerunt? Sed siue habeant, siue non habeant Pontificij causas easdem, ad causam eorum sufficit, quod veteres, quascunq; etiã ob causas Eucharistiam siue priuatim, siue publicè asseruarint, eamq; post usum & actionem Cœnæ ad Infirmos, hospites, peregrinos & alios, transmiserint, reliquias cum timore & tremore in sacriis & orariis asseruarint, vel, ne qua iniuria Dominico fieret Sacramento, pueris absundas tradiderint: hæc autem omnia (siquidem sensu constamus) probant, omnes ad vnum censuisse veteres, Sacramentum hoc non tantum in usu, Esu, Actione, vel Actionibus, sed etiam extra usum & Actionem, veram habere rationem Sacramenti, de quo tota inter nos questio Pontificios verò easdem habere cum veteribus asseruationis causas, Infirmi sunt argumento, qui nondum conualuerunt, sed perseverant adhuc, propter hos verò & veteres Eucharistiam asseruabant, & asseruant recentiores, & asseruabunt posteriores.

634. 2. Veteres (inquit Kemnitius) Eucharistiam tantummodo asseruabant pro infirmis in extremo constitutis agone, Pontificij verò omnes ex reseruatibus indifferenter communicant. Vtrumque à veritate deuiat, neque enim nunc datur, neque tunc dabatur, nisi iis, qui propter infirmitatem, aut aliam necessitatem ad Ecclesiam ipsi venire non poterant, aut possunt. Sed quid ad hospites & peregrinos ad quos non minus quàm ad infirmos, mittebunt veteres, ad quos tamen non mittunt recentiores? Denique quid ad rem & quæstionem? Neque enim ad rem confert, vtrum in agone vel extra agonem constitutis transmittenda sit Eucharistia, sed an transmitti possit? Si enim (vt volunt) extra usum Sacramentum non est, quomodo infirmis vel non infirmis transmitti potest? Si autem potest, vanum ergo & falsum, & minimè firmum, verum & certum est illud axioma Kemnitij, & omnium Lutheranorum, Sacramentum extra usum non habere rationem Sacramenti.

635. 3. Veteres (ait Kemnitius) Eucharistiam asseruabant,

T

Millescenti Errores,

bant, pro illis duntaxat diebus & horis, quando publicè non celebrabatur Eucharistia: Pontificij verò cum quotidie Missas celebrent, tamen non nisi ex celebratione aliqua solenni particulas reseruant pro infirmis. Ad rem & causam nihil: Ex quacumq; enim causa, vel Missa, eam reseruarint, eo ipso quia asseruarunt Eucharistiam, non tantùm in vsu & actione, sed etiam extra vsu & actionem, veram habere rationem Sacramenti, testatum, & contra aduersarios probatum reliquerunt, sed quoniam Missas opponunt quotidianas, Placet ergò vt ex quotidianis referrentur Missis? An non rectius ex illis, quam ex istis? cum nec istis infirmi, nec interesse possint illis? nec minùs in istis (vbi necessitas postulat) quàm consecrentur & reseruentur in illis? Cum interim ipsi, nec illas probent aut habeant, nec istas; nec ex illis, pro infirmis quicquam reseruent, nec ex istis? Et tamen veterum Missas & particulas ex antithesi opponunt? An vel ex hoc ipso liquet, ipsos nec cum veteribus, nec consentire in fide & religione, cum Christianis modernis?

636. 4. Veterum asseruationem, sine superstitione & peculiari cultu, extra vsu simpliciter fuisse vsurpatam, Non sic fieri à Pontificiis. *Kemnit.* At quid, si eo omninò modo, cultuq; simplici seruare velint, sicut veteres? an probabant? minimè: & tamen opponunt. Cur cayillantur & calumniantur? siue. n. hoc, siue illo, siue quoq; alio modo rituq; Sacramentum asserues, Sacramentum extra vsu veram habere rationem Sacramenti, eo ipso probas. Quapropter rectius & breuius vnoque dicerent, (vt dicunt) verbo, Omnes ad vnum, tam veteres quàm modernos in asseruatione Eucharistiae errare Pontificios, Cum nec horum, nec illorum simplicem vel solennem, priuatam vel publicam probent asseruationem, vel Missam, atque idè nec simpliciter, nec solenniter, nec priuatim, nec publicè, nec pro sanis, nec pro insanis, Eucharistiam suam panariam & atheam asseruant, quia nempè vbique panem, & vbique (id est nullibi) reperiunt Christum præsentem. De vbiuitate vero alibi.

637.

Innocentium tertium mandasse, vt Eucharistia, sub custodia,

custodia, adhibitis clauibus & seris in Ecclesia custodiatur. Rectè: ne prophanatoribus sacrilegis & furibus aditus pateat, aut, (vt Clemens loquitur) portioni Dominici corporis iniuria introgetur.

Epist. 2.

638. Deum esse in Cœlo, non in sacrario, nec includi vel excludi clauibus vel seris. Sed si Deus solum est in Cœlo, Deus ergo non erit in Sacramento, si autem esse potest in Sacramento, cur Sacramentum non potest esse in Sacrario; Imò si opinione eorum Christus est vbique, quomodo non est in sacrario? quomodo non in ipsis, quibus sacrarium recluditur seris & clauibus, & ipsius referantis manibus & vnguibus?

639. Honorium, & alios Pontifices, statuisse, vt quando Eucharistia ad infirmos deportatur, plebs se reuerenter inclinet, & Sacramento honorem exhibeat; addidisse quosdam alios luminaria, campanulas, indulgentias, &c. Omnia rectè, quia omnia ad honorem & gloriam Dei, & ædificationem populi Christiani. Dignum quippè & iustum est, vt Christo, vbicumque est, debitus exhibeatur honor & cultus, ei que omne genu flectatur, cœlestium, terrestrium, & inferorum, Phil. 2. de quo rectè rudis instruitur populus.

640. 5. Varias, & inextricabiles quæstiones motas fuisse & moueri, occasione illarum particularum reseruarum, quæ si negentur, esse consecrata, omnes præcaueri & præcidi. Sane: si rem ipsam neges, multas de modo rei quæstiones præcides: Nega corpus esse in Sacramento, & multo plures solueris quæstiones: Nega Christum esse Deum, & infinitis tecum Arianis & Saracenis extricabis quæstionibus: propter tuum autem negare vel affirmare nihil mutabis in Deo, eiusque verbo vel Sacramento; si autem negari possent, quæstiones illæ nec motæ quidem aliquando fuissent.

641. 6. Eo vsque succreuisse superstitionem Pontificiorum, vt etiam defunctis quondam Eucharistiam dederint. Kemnitius. Miror: mortui quomodo acceperint? Sed ecce iam reprehendit veteres, quod defunctis præbuerint Eucharistiam, quos

Millesexcenti Errores,

quos tamen tanquam rectius de Eucharistia sentientes ubique ex
antithesi Pontificis opponit: Num ergo rectius moderni Pon-
tificij, qui nec more veterum defunctis, nec more Hussitarum
Eucharistiam præbent paruulis? Defunctis nihilominus aliquã-
do datam fuisse Eucharistiam minimè verum arbitror, neque e-
nim mortuis, sed morituris, (quos mortuorum nomine quidam
appellant) dabatur. Sed demus mortuis datam, An ex eo non
euincitur pro mortuis fuisse asseruatam? Sacramentumq; extra
manducationem verè esse Sacramentum, cum vtrique mortui
Sacramentum edere non possint?

642. 7. In Papatu vnã solam panis asseruari speciem,
cum manifestum sit & constet, apud veteres etiam speciem vini
fuisse asseruatam, scribit enim Chrysostr. quodam loco, Milites
ingressos Sacrarium sanguinem effudisse, vt supr. Hæc & simi-
lia cauillantur, Cum interim nec vnã, nec vtramque asseruari
posse, speciem contendant, eò quòd extra vsum nec corpus in
pane, nec Christi sanguinem esse credant in calice. Quid ergo
si more veterum, vtramq; seruent Pontificij speciem? num pro-
babunt? minimè: cur ergo opponunt?

643. 8. Fingi & defendi in Papatu, consecrationem nõ
fieri, si accedat verbum ad elementum, nisi etiam in templis fiat
& altaribus. Sanè: Ecclesiastica Consuetudo habet, vt in aris,
non in hæræis, in templis, non in stabulis & horreis Dominici cor-
poris fiat consecratio, & dispensatio: Aliorum verò omnium or-
dinationes & Consecrationes, vt prophanae sunt, ita parum re-
fert, quo loco, quòue decenti ritu fiant: Aliud tamen ad essenti-
am & substantiam Sacramenti, præter materiam, formam, & le-
gitimum Ministrum Pontificij nil requirunt.

644. 9. Veteres, quando cunque & vbi cunque neces-
sitas exigeret, Eucharistiam consecrassent & ministrassent, Pontificios
extra missam consecrationem nullam admittere. Inauditum,
tam apud veteres, quàm apud modernos, extra Missam, nisi sin-
gularis aliqua & inuitabilis cogeret necessitas, Eucharistiam fu-
isse consecratam, vt velex iis ipsis, quæ ex veteribus exempla &
testimonia adducit Kemn. videre licet.

645. Pontificios non aliam ob causam, tantoperè dimicare pro asseruatione Sacramenti, quàm vt ea ratione circumgestationem & ostentationem ipsius stabiliant. Cum vice versa, circumgestationem tantoperè incessant ipsi, vt ea ratione, contra omnem omnium veterum doctrinam, fidem & traditionem asseruationem è medio tollant. Circumgestatio verò nec addit, nec adimit asseruationi quicquam, Cum priusquam Circumgestatio solennis instituta esset, semper vbique Eucharistiam, reuerenter asseruatam fuisse constet.

646. In Papatu, longò longius recessum esse in asseruatione Sacramenti, ab exemplo & consuetudine antiquitatis, ac multos abusus, multasque opiniones & superstitiones assutas esse. Vaniloquium: Seponamus enim quos putant, aut vocant abusus, num simplicem asseruationis probabunt usum? minimè. Ita videlicet, de nescio quibus abusibus querulantur, vt cum abusu ipsum è medio tollant usum: Et Pontificios quidem traditionum & institutionum Maiorum seruantissimos, ab institutis Maiorum recessisse, dicere non verentur, cum interim ipsos quoque Maiores ab institutis recessisse Apostolorum identidem vociferentur. Qui autem ab institutis Maiorum suorum, & totius discesserint Ecclesiæ Catholicæ, ipsa secessionis auctrix Confessio testis est Augustana.

647. Simplicissimum, rectissimum, & tutissimum esse, vt res hæc tota, ad normam institutionis Christi exigatur, idque obseruetur, quod propius accedit ad præscriptum institutionis, & ædificationem Ecclesiæ. *Kemnie.* Quasi id totum, ab omnibus hæcenus Patribus, Conciliis, & Theologis diligentissima scripturarum & traditionum Apostolicarum disquisitione factum non fuerit? Cur non acquiescunt? cur aliam quærunt? An Ecclesiæ non considerauit hæcenus, quid esset è re & vtilitate Ecclesiæ? Et quidem institutionem Christi hac in re non esse seruandam, verbosè contendit Lutherus Tom. 2. cont. Cælest. Proph.

648. Verba illa, *Accipite & manducate, &c.* non ad elementa consecranda, sed ad præsentem diriguntur homines, proinde nisi ad-

Millesexcenti Errores,

sint, qui audiant verba, & accipiant elementa, nullam fieri consecrationem. Sed quid, si nec praesentes quidem audiant? num ideo elementa non consecrabuntur? Et quæro, cum de pane dicitur, *Hoc est corpus meum*, an hæc verba ad elementum panis, an verò ad astantes dicantur homines? Et infirmi quidem, qui nec praesentes, sunt, nec verba audiunt, vel intelligunt, an consecratum non percipiunt Sacramentum?

649. Infirmos non posse consolationem ex communione Sacramenti percipere, nisi verba institutionis & promissionis audiant & intelligant. *Kemnit.* Quæ vanè? Cum infirmi plerumq; nec audiant quidem, & consolationem non ex auditu, sonoque verborum, sed ex participatione quarant & percipiant Sacramentorum: Et quam quæso, Minister quispiam Brunsvicensis, infirmo Italo vel extero perenti communionem præbebit consolationem, si eam verbis ei præbeat Brunsvicensibus? aut quam ipse percepturus erit ab illo? Ita que Consecratio nec ex esu hominum, nec ex auditu pendet sonoque verborum, sed ex verbo Christi, quod verum est & efficax, dum dicitur, nec ut cetera hominum verba, sono transit, sed quod significat, efficit, *ipse enim dixit & facta sunt: Psal. 148.*

650. Lutheranos, iustas & legitimas habere causas, cui verba Cœnæ apud ipsos recitent infirmos. Legitimas vocant causas, quas nulli unquam Pontifices, nulli Episcopi, nulli Pastores, nulli Maiores, nulli Patres, nulla Concilia, nulla Scholæ, nulli Theologi, nulli Ministri, nulli Christiani, nulla unquam pro legitimis agnouerunt Ecclesiæ? Et quæ illæ legitimæ causæ, omnium scripturarum & Ecclesiarum testificatione & auctoritate destitutæ?

*De util. credendi
cap. 3.*

651. In causis fidei & religionis, iuxta Augustini & omnium Patrum sententiam, & communem regulam, non valere: *Hæc ego dico, hæc tu dicis, sed hæc Dominus dicit*, proinde attendendum non esse quid Patres, vel Pontifices, sed quid Propheta dicant & Apostoli. Atqui nullus nec Propheta dixit, nec Apostolus scripsit, tremendum hoc mysterium, non in Ecclesiis, vel altari-

altaribus, sed in domibus & tabernis apud ipsos consecrandum esse infirmos. Et solos quidem audiendos esse volunt Apostolos, Prophetas, Euāgelistas, &c. nullos Monachos, nullos Episcopos, nullos prelatos, &c. Et tamen Lutheros audiunt, Calvinos audiunt, Zwingl. audiunt, Philippos audiunt, Buceros & Bulling, & similis farine homines, & maiori ex parte Monachos apostatas audiunt? si quis vero nec hos quidem audiendos dicat, Ecclesiam audiat, quam ipse Prophetarum & Apostolorum audire iubet Dominus, Marth. 18.

652. Christum & Apostolos, Cœnam non in tēplis & aris, sed in priuatis mensis consecrassē & domibus. At fecissent, arbitrator, nisi perfidi obtitissent, Vt primum tamen Christiani aliquo numero esse cæperunt, ea omnia, quæ posteri per manus tradita acceperunt, inspirante Deo instituerunt. *An domos non habētis, (inquit Apost.) ad manducandum? aut Ecclesiam Dei contemnitis & confunditis? Nonnē qui edunt hostias, participes sunt altaris?*

1. Cor. 11.
1. Cor. 9. 10.

653. Ordinis gratia, vtile esse, publica extare loca, pro administratione Cœnæ. *Kem.* Cum paulò antè dixerit, *Simplissimum, reftissimum, & tutissimum esse, si res hæc tota, ad normam exigatur institutionis diuinæ, quæ nec in templo, nec in altari, sed in mēsa & Cœnaculo facta est publico; Cur hanc normam non seruāt, aut potius cur seruant? cur Ordinem Ecclesię totius conturbant & confundunt?*

654. Infirmorum necessitatem exigere, vt apud eos Eucharistia consecratur. *Idem.* At quæ illa necessitas? An non facilius è tēplo defertur, quàm apud infirmos consecratur hostia? Confusionē ergò istam, error & opinio, nulla peperit vel exigit necessitas, etenim si deferri posse Eucharistiam crederent, ipsam apud infirmos consecrandam esse minimè dicerent. Quamuis (vt dictum est) nec in templis quidem aut domibus quibuscunq; consecrandi potestatem habeant, aut consecrent.

655. Ridiculos esse Pontificios, quod asserunt corpus & sanguinem Christi, non tantum esse in vsu, sed etiā extrà vsum, cum post vsum nullus sit vsus. *Kem.* Quasi extrà vsum esse, idē sit, ac post vsum esse? An enim non est extrà vsum, quod est ante vsum?

Quin absurdius est longè, dicere, ante vsum non esse, quod vsum consumi debet, quàm post vsum esse, quandoquidem per vsum, in specie vna sic consumitur, vt tamen in altera relinquatur, cù ante vsum, opinione ipsorum, nec in vna sit, nec in vtraque specie Christus.

De Transubstantiatione.

Ex Kemn. in 2.
part. Examin. d
pag. 88.

656. **T**Ransubstantiationem, vnam esse ex columnis Pontificij regni, ad stabiliendam & fulciendam abominationem de asseruatione, adoratione, circumgestatione, & cæteris prophanationibus Cœnæ. *Kemnitius loco citat.*

1. Tim. 3.

Miror, si vllus vnquam docuit Pontificius, Cœnam esse asseruandam, adorandam, vel circumgestandam? Non solum autem Transubstantiatio, sed ipsa quoque Ecclesia Pontificia (cum sola sit nomineturque Catholica) columna est, & firmamentum veritatis, in cuius columnis demoliendis & subuertendis, omnes hætenus inferorum portæ, hæreticorumque & persecutorum lingua & lanceæ, frustra laborarunt & laborabunt in posterum, cum supra petram fundata sit ac stabilita. Quisquis autem

Matth. 16.

Transubstantiationem diruit, verbum Dei penitus subuertit, & Christum ex Sacramento proscribit.

657. Multas otiosas & portentosas quæstiones præcaueri & præcidi de accidentibus absque subiecto subsistentibus, si non obtrudatur & admittatur transubstantiatio. *Idem.* Haud dubium; Verum si salua veritate & fide negari posset, eam Ecclesia haud recepisset, nec orthodoxus quisquam astruxisset. Infinite & inextricabiles de Verbo Homine sunt quæstiones, nec ideo tamen verbum caro factum negatur.

658. Nullam esse panis in Corpus, aut vini transmutationem in sanguinem. *Luth. in Conf. de Euchar. Et in serm. de Euchar. & Fraternit. planè oppositum.*

659. Trans-